

23. Родионова А.А. Подклассы глаголов направленного действия // Лингвистические исследования. 1976. Грамматические категории. - М.: Изд-во Акад. наук СССР, 1976. - С. 132-146.
24. Сильницкий Г.Г. Семантические и валентностные классы английских каузативных глаголов: Дис. ... д-ра филол. наук: 10.02.04 / Смоленск. гос. пед. ин-т. - Смоленск, 1974. - 442 с.
25. Топоров В.Н. О некоторых предпосылках формирования категории посессивности // Славянское и балканское языкознание. Проблемы диалектологии. Категория посессивности. - М.: Наука, 1986. - С. 142-167.
26. Цыпанов Е.А. Грамматические категории глагола в коми языке. - Сыктывкар: РАН, Уральск. отделение Коми научный центр, Ин-т языка, лит-ры и истории, 2005. - 284 с.
27. Чанышева Г.А. Посессивные глаголы в английском и немецком языках: Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.17 / ДонНУ. - Донецк, 2000. - 213 с.
28. Чинчлей К.Г. Типология категории посессивности: Монография. - Кишинев: Штиинца, 1990. - 154 с.
29. Christie J.J. Locative, Possessive and Existential in Swahili // Foundations of Language. International Journal of Language and Philosophy. - 1970. - Vol. 6. - № 2. - P. 166-177.
30. Fillmore Ch.J. Lexical Entries for Verbs // Foundations of Language. International Journal of Language and Philosophy. - 1968. - Vol. 4. - № 4. - P. 373-393.
31. Heine B. Possession. Cognitive Sources, Forces and Grammaticalization. - Cambridge: Cambridge University Press, 1997. - 274 p.
32. Kaliušenko V.D. Typologie denominaler Verben. - Tübingen: Niemeyer, 2000. - 253 S.
33. Katamba F. Morphology. - London: Macmillan Press Ltd., 1993. - 354 p.
34. Levin B., Rappaport M.H. A Preliminary Analysis of Causative Verbs in English // Lingua. - 1994. - Vol. 92. - № 1/4. - P. 35-77.
35. Oppentocht L. Lexical Semantic Classification of Dutch Verb. Towards Constructing NLP and Human-Friendly Definition. - Leiden: Unitgever Led, 1999. - 291 p.
36. Song J.J. Linguistic Typology: Morphology and Syntax. - Pearson Education Ltd., 2001. - 406 p.
37. Zimmer K.E. Affixal Negation in English and Other Languages: An Investigation of Restricted Productivity // Word. - Vol. 20. - № 2. - Supplement: Monograph № 5, 1964. - 105 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ольга Залужна – викладач кафедри англійської філології Донецького національного університету.
Наукові інтереси: лексична семантика дієслова в англійській та українській мовах.

СИНТАКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕЧЕНЬ У МОЛОДІЖНОМУ ДИСКУРСІ (на матеріалі англійськомовних інтернет-статей)

Олександра КРАСНОВА (Кіровоград, Україна)

У статті розглянуто синтаксичні особливості молодіжного інтернет дискурсу шляхом аналізу функціональних характеристик різних типів речення залежно від комунікативної інтенції мовця, проаналізовано особливості вживання простих та складних речень у мові інтернет-статей, виявлено частотність вживання різних типів речення та надано лінгвістичне тлумачення результатам.

This article studies syntactic peculiarities of youth Internet discourse by means of analysis of functional characteristics of different types of sentences. Linguistic interpretation of simple, semi-compound, compound, and complex sentences is given in this paper.

Актуальність дослідження молодіжного інтернет-дискурсу зумовлена його недостатнім вивченням у сучасній лінгвістиці та необхідністю більш глибокої розвідки його синтаксичних особливостей, зокрема використання різних структурних типів речення у молодіжному електронному дискурсі.

Вивчення особливостей та закономірностей використання мовних одиниць у текстах є релевантним для сучасного лінгвістичного процесу. Значну увагу приділено вивченню речення з точки зору його розвитку та функціонування в сучасній англійській мові.

В епоху глобальних комунікацій, Інтернет-спілкування динамічно розвивається і зумовлює підвищення інтересу багатьох дослідників до його різноаспектного аналізу. Численні наукові розвідки засвідчують, що великого значення набуває дослідження синтаксичних особливостей Інтернет-дискурсу (Г.Браун [14], Д.Маршал [15], Н.Белмор [16], О.Горошко [17], М.Хілз [18], С.Йетс [21]).

У процесі дослідження розглянуто значну кількість теоретичних праць вітчизняних і зарубіжних учених-германістів, зокрема Л.С.Бархударова [2], М.Я.Блоха [3], В.В.Виноградова [4], І.П.Іванової, В.В.Бурлакової, Г.Г.Почепцова [5], А.М.Пешковського [8], О.І.Смірницького [9], Ф.Ф.Фортунатова [10], А.А.Шахматова [12], Г.Браун [14], Г.Ліч [19], Е.А.Мороховська [7], Д.Наполі [20], Р.Квірк, С.Грінбаум [22] та ін.

Мета написання статті полягає у визначенні синтаксичних особливостей молодіжного інтернет дискурсу шляхом аналізу функціональних характеристик різних типів речення залежно від комунікативної інтенції мовця. Для вирішення поставлених завдань комплексно застосовувались такі методи: індукція, дедукція, аналіз, синтез, функціонально-

семантичний, що передбачає аналіз мовних фактів в умовах їх конкретного функціонування. За допомогою вищезазначених методів встановлено синтаксичні особливості і ступінь частотності вживання різних типів речень. Метод прагматичної інтерпретації текстів використано для характеристики вживаних конструкцій; загальнолінгвістичний описовий метод – для повного й точного аналізу речення. Для дослідження синтаксичних особливостей електронного спілкування молоді використовуємо структурний аналіз.

Індивідуальні параметри дискурсу зумовлені характером конкретних комунікативних задач і особистісними характеристиками мовця, а текстова реалізація особистості виявляє своєрідність життєвої ідеології, індивідуальні соціально-психологічні риси комуніканта. Основними параметрами речення, що актуалізуються в тексті, є структура та пунктуаційне оформлення речення [6, с.162].

Таким чином, синтаксичні особливості молодіжного дискурсу, суб'єкт якого виділяється на основі вікових та соціокультурних параметрів і належить до певної соціокультурної групи, є певним інваріантом в сукупності індивідуальних текстових реалізацій. Синтаксис є одним із найважливіших стилетвірних засобів, який тісно пов'язаний із змістом висловлення, жанром мовлення та його адресованістю.

На думку академіка Л.В. Щерби, тексти молодіжних статей характеризуються комунікативно-прагматичною спрямованістю, яка виявляється в тому, щоб у процесі подачі змістовно-фактуальної інформації не лише інформувати, а й здійснювати соціально-психологічний вплив через переконання, навіювання, емоційне „втягування” [13, с.13]. Реалізація прагматичної функції публіцистичних статей відбувається на рівні слова, речення та тексту [13, с.14].

Основними прагматичними цілями висловлювання молоді є повідомлення інформації, вираження свого ставлення до певних явищ чи подій, спрямування діяльності адресата, формування оцінних інтерпретацій щодо того чи іншого явища в суспільстві, вияв почуттів із метою встановлення контакту з аудиторією, виклику позитивних емоцій з її боку [11, с.17]. Під час повідомлення певної інформації автори статей не лише констатують факт, а й висловлюють власне бачення проблеми. Всі молодіжні статті чітко орієнтовані на певну аудиторію, психологічні і соціальні особливості якої відомі або вивчаються. Знання цих особливостей дає авторам можливість маніпулювати свідомістю цільової групи в процесі створення моделі світу.

Аналіз досліджуваних статей підтверджує той факт, що забезпечення ефективності процесу маніпулювання не ускладнюється неоднорідністю адресата статей і зумовлене спрямованістю на аудиторію певного віку та специфікою сприйняття адресата інформації. Отже, головною прагматичною метою є пропагування нових ідей, висвітлення особливостей життя молоді в різних сферах буття, захист інтересів конкретної соціальної групи.

У текстах молодіжних інтернет-газет нами було проаналізовано сурядні та підрядні сполучники і помічено тенденцію, з одного боку, до неповноти вираження думок, а з іншого боку — до перенасичення. Для Інтернет-текстів нерідко характерні перерозподіл меж речення, еліптичні речення, змішані конструкції, у яких спостерігається тенденція до зміни синтаксичної будови. Широко використовуються синтаксичні побудови, які посилюють експресивність висловлювання, тобто виразні засоби, фігури мовлення.

Вагомою особливістю синтаксису текстів молодіжних статей є використання різних типів речення як за метою висловлювання, так і за структурою. Загальна кількість проаналізованих синтаксичних одиниць складає 1000 речень, з них – 584 простих речень (58,4%), 172 простих ускладнених (17,2%), 416 складних речень (41,6%), з яких 122 складносурядних речення (12,2%), 294 складнопідрядних (26,6%) та безсполучникові - 17 речень від загальної кількості (2,8 %).

Так, аналіз досліджень та кількісний підрахунок даних свідчить про те, що молоді автори віддають перевагу простим реченням, що є характерною ознакою молодіжної комунікації в електронних текстах. Деяко рідше вживаються складносурядні і складнопідрядні речення. Можна припустити, що перевага простих речень зумовлена впливом ЗМІ, загальними тенденціями розвитку мови молоді та її тяжінням до розмовного стилю, що виражається у використанні еліптичних речень (32 речення із загальної кількості (2,95%) та приєднувальних конструкцій (54 речення із зазначеної кількості (9%). Такі речення можуть розглядатись як стилістична фігура, що надає тексту динамічності та більшої експресивності.

Здійснений аналіз дозволив також виявити значне використання риторичних прийомів: паралельних конструкцій (6,56%), що є ефективним засобом аргументації для створення адресатом оцінної інтерпретації дискурсивних концептів відповідно до прагматичного наміру мовця, використання дієприкметникових та дієприслівникових зворотів (36,4% з речень від загальної кількості ускладнених речень), вставних конструкцій (3,98% речень) – для надання більшої інформативності висловлюванню; використання інвертованого порядку слів (4,59%) – для акцентування уваги на певних частинах висловлювання; еліптичних речень (2,95%), – які переважно використовуються у формальних цілях і не несуть емоційного навантаження; використання однорідних членів речення (39,65% речень від загальної кількості ускладнюючих елементів). Наведений фактичний матеріал засвідчує, що головними риторичними прийомами залишаються використання однорідних членів речення, інвертованого порядку слів та паралельних конструкцій.

Результати аналізу сучасних англомовних молодіжних Інтернет-статей засвідчили вживання різних типів речення та синтаксичних структур. Специфічною ознакою синтаксису молодіжних Інтернет-статей є переважне використання простих речень (58,4%), порівняно із складними (41,6%). Ми припускаємо, що надання переваги простому реченню пояснюється його властивістю полегшувати сприймання основного змісту повідомлення. Крім того, використання у мовленні простого речення після низки складних речень переносить акцент повідомлення саме на просте речення та на інформацію, закладену в ньому. Таким чином, цей прийом має й стилістичний ефект актуалізації інформації. Спрощення синтаксичних структур, перевага простих речень зумовлені загальними тенденціями розвитку мови молоді і її тяжінням до розмовного стилю.

Іншим домінуючим типом речень є складнопідрядні речення, що складають (26,6%). Найбільш уживаним їх видом є складнопідрядне речення з підрядним атрибутивним. Мета використання цього типу речень полягає в інформуванні слухачів та наданні достатньої кількості деталей підрядною означальною частиною (36,1%). Використання цих додаткових описових членів речення сприяє досягненню комунікативно-прагматичних цілей. За допомогою підрядного означального подається характеристика та пояснення об'єкту мовлення, уточнюється інформація, а також повідомляються чи нагадуються важливі факти з метою емоційного впливу на аудиторію. Досить часто вживається й складнопідрядне речення з додатковим підрядним (31,2%); підрядне обставинне речення (28,3%), складносурядні (8,6%), складнопідрядні підметові (3,3%), складносурядне з безсполучниковим зв'язком (2,8%), та складнопідрядні присудкові (2,1%).

У молодіжних англомовних електронних статтях існує тенденція до навмисного чи ненавмисного відхилення від традиційних норм граматичної побудови речень. Порушення граматичних норм зумовлене розмовним стилем спілкування.

Отже, у статті було досліджено синтаксичні особливості сучасного англомовного молодіжного дискурсу на матеріалі Інтернет-статей. Широко використовуються синтаксичні стилістичні засоби, посилюючи емоційність висловлювання. Таким чином, основними засобами досягнення прагматичних цілей молодіжних статей слугують конотативно забарвлені лексичні одиниці, граматичні категорії, синтаксичні конструкції та стилістичні засоби, що, окрім комунікативної функції, несуть прагматичне та аргументаційне навантаження. Темі синтаксичних особливостей у сучасному англомовному молодіжному Інтернет дискурсі бракує цілісного теоретичного обґрунтування, що відкриває нові перспективи для подальшого її дослідження.

На основі отриманих результатів можна зробити висновок, що автори молодіжних Інтернет-статей використовують синтаксичні структури та синтаксичні засоби експресивізації мовлення відповідно до інтенцій мовця.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Арутюнова Н.Д. Дискурс //Лингвистический энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 598 с.
2. Атабекова А.А. Лингвистический дизайн WEB-страниц (сопоставительный анализ языкового оформления англо- и русскоязычных WEB-страниц). – М.: Изд-во РУДН, 2003. – 202с.
3. Бархударов Л.С. Структура простого предложения современного английского языка. – М.: Высш. шк., 1996. – 199 с.
4. Виноградов В.В. Грамматика русского языка. – М.: Высш.шк., 1960. – 510 с.
5. Иванова И.П., Буракова В.В., Почепцов Г.Г. Теоретическая грамматика современного английского языка. – М.: Высш.шк., 1981. – 287 с.
6. Кочерган М.П. Зіставне мовознавство. Підручник. – К.: ВЦ «Академія», 2000. – 335с.
7. Мороховська Е.Я. Основи граматики англійської мови. Теорія і практика. – К.: Вища школа, 1993. – 456с.
8. Пешковский А.М. Русский синтаксис в научном освещении. – М.: Высш. шк. 1956. - 185с.

9. Смирницкий А.И. Синтаксис английского языка. – М.: Изд-во лит-ри на ин. яз., 1959. – 284 с.
10. Форгунатов Ф.Ф. О преподавании грамматики русского языка в средней школе. – Избранные труды, т.2. – М.: 1957. – С. 451.
11. Хартунг Ю.В. Гипертекст как объект лингвистического анализа / Ю.В.Хартунг, Е.Брейдо // Вестник Московского университета. – Сер. 9. – Филология. – № 3. – 1996. – С. 61-77.
12. Шахматов А.А. Синтаксис русского языка. – М.: Высш. шк., 1941. – 274 с.
13. Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность. – Л.: Просвещение, 1945. – 428с.
14. Brown G., Yule G. Discourse analysis. Cambridge: Cambridge University Press, 1983. – 253 p.
15. Burnett R., Marshall, D. Web Theory: An Introduction, London-New York: Routledge, 2003. – 155 p.
16. Collet M., Belmore N., Electronic Language: A New Variety of English // Communication: Linguistic, Social and Cross-Cultural Perspective. - Amsterdam: John Benjamins Publishing, 1996. – 250 p.
17. Goroshko O. Ig., Linguistic Peculiarities of English and Russian Web-Texts // Linguistica Computazionale, Italy: Piza University, 2004. – 176 p.
18. Hills M., You Are What You Type: Language and Gender Deception on the Internet. Bachelor of Arts with Honors Thesis. – Otago: Blackwell Publishers. – 2000. – 75 p.
19. Leech G., Svartvik J., A Communicative Grammar of English. – М.: Vyscha skola publishers, 1983. – 312 p.
20. Napoli Donna Jo. Syntax theory and problems. – NY., Oxford: Oxford University press, 1993. – 49 p.
21. Yates S. T., Oral and Written Linguistics Aspects of Computer Conferencing: A Corpus Based Study // Communication: Linguistic, Social and Cross-Cultural Perspective. - Amsterdam: John Benjamins Publishing, 1996. – P.12-15.
22. Quirk R., Greenbaum S., A University Grammar English. – London: Longman Group Limited, 1973. – 476 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олександра Краснова – асистент кафедри міжнародної економіки Кіровоградського національного технічного університету.

Наукові інтереси: функціональна граматики англійської мови.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ПОРЯДКУ СЛІВ У ІНФІНІТИВНОМУ РЕЧЕННІ МЕТІ (на матеріалі середньоанглійських пам'яток)

Олександр ЛЕОНІДОВ (Кіровоград, Україна)

У статті йдеться про реорганізацію порядку слів у середньоанглійському складнопідрядному реченні із підрядним інфінітивним реченням мети.

The paper explores the reorganization of word order models in Middle English complex sentences with the infinitival clause of purpose.

У ранньому середньоанглійському періоді синтаксис англійської мови зазнає відчутних змін унаслідок посилення міжмовних контактів (вплив скандинавської і французької мов) та дії внутрішньомовних процесів, що перетворювали англійську мову на аналітичну і стимулювали пошук альтернативних засобів вираження граматичних зв'язків у реченні. Цей період історії мови позначений існуванням значної кількості діалектів, тенденцією до редукції граматичних закінчень, дієслівних флексій зокрема [7: 155].

Однією з *актуальних* проблем сучасних мовознавчих студій є функціонування інфінітивних підрядних речень, зокрема на ранніх стадіях розвитку мови [5; 6; 11; 12]. Особливу увагу дослідників привертає структура останніх у середньоанглійській мові XI-XII століть, коли відбувався інтенсивний перехід підрядного речення від SOV- до SVO-типу [1; 10; 11]. Утім, вищезгаданий процес потребує додаткового вивчення з урахуванням його діалектних закономірностей. Окрім того, мовним історичним студіям бракує однозначного тлумачення динаміки зміни порядку слів у підрядному інфінітивному реченні мети в XIII-XV століттях. Отже, *метою* цієї статті є з'ясування особливостей реалізації V_{inf}O- та O_{inf}V-типу порядку слів у підрядних інфінітивних реченнях мети на матеріалі літературних пам'яток XIII-XV століть, що репрезентують північні, південні та центральні діалекти Англії.

Нефінітні підрядні речення, як відомо, є поширеним видом конструкцій із вторинною предикацією і традиційно розглядаються в мовознавстві як редуковані фінітні одиниці. У таких реченнях дієслівний елемент (присудок) представлений інфінітивом, який є немаркованою часовою формою і не виражає модальність [15: 107]. Підмет інфінітивного підрядного речення, як правило, експліцитно не виражений і представлений категорією PRO (за термінологією генеративної граматики - імпліцитний суб'єкт інфінітивної дії). Розгляд структури вторинної предикації з інфінітивом передбачає визначення зовнішнього та внутрішніх аргументів нефінітного дієслова, що доповнюють його семантику, та дослідження порядку слів у підрядному реченні [4: 21, 60].

Структура нефінітних конструкцій із вторинною предикацією у кожному з періодів існування англійської мови мала свої особливості. Так, спільногерманському реченню були